№ 289. Wtorek 20. Grudnia 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

PRENUMERATA na GAZETĘ LWOWSKĄ.

W roku następującym 1860 wychodzić będzie GAZETA LWOWSKA z DODATKIEM DZIENNYM i TYGODNIOWYM jak zwykle codzień, prócz Świąt i Niedzieli. Cena prenumeraty kwartalna, mianowicie:

od 1go stycznia do ostatniego marca 1860 wypada:

dla miejscowych . . . . 4 zł. } **waluty austr.**
dla zamiejscowych z pocztą . . 5 zł. }

Przesyłki *(franco)* odbiera **Kantor Gazety Lwowskiej,** ulica Niższa Ormiańska Nr. 347

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Portugalia. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Posiedzenie komisyi obradującej nad ustawą gminną na dniu 26. listopada.)
(Ciąg dalszy.)

§. 87. „Wydatki gminne mają być pokrywane przedewszy„stkiem z dochodów gminy.“

„Jeżeli te dochody nie wystarczą na pokrycie koniecznych „wydatków gminy, przystąpi się do pożyczki i do rozkładu na „gminę.“

Pierwszy ustęp tego paragrafu przyjęto jednogłośnie.

Co do drugiego ustępu przedłożył jeden z członków komisyi wniosek, *ażeby przedstawić, kiedy pożyczka może być zaciągnięta.*

W tym zamiarze proponował mowca przyjęte w wiedeńskim komitecie ułożenie:

„Jeżeli dochody z majątku gminnego niewystarczają na zupełne pokrycie potrzebnych wydatków z kasy gminnej, należy pokryć niedobór albo za pomocą pożyczki, albo rozłożeniem na „gminę.“

„Pierwsze nastąpić może dla zaspokojenia przemijającej potrzeby, a drugie dla pokrycia powtarzających się wydatków.“

Referent przytacza, że postanowienie, kiedy ma być zaciągnięta pożyczka, należy do instrukcyi względem zarządu majątku.

Przy głosowaniu oświadcza się większość za wnioskiem.

§. 88. „Rozkładać można na gminę:“

a) „Zwykłe opłaty pieniężne za przyjęcie do związku gminnego. „Te będą uregulowane osobnem rozporządzeniem.“

b) „Powinności w robotach z uwzględnieniem wyjątków w §§. „47 i 90.“

c) „Dodatki do stałych podatków aż do $^5/_{100}$ we własnym zakresie działania gminy; wyższe zaś za przyzwoleniem władz „państwa.“

d) „Dodatki do podatku konsumcyjnego tylko za przyzwoleniem „władz państwa“;

e) „inne, w państwie niezaprowadzone daniny tylko za szczególnem pozwoleniem cesarskiem.“

1. Do punktu *a)* stawia jeden z członków komisyi *wniosek*, żeby wymazać wyraz: *„zwykłe,“* i drugi ustęp tego punktu: *„Te będą uregulowane osobnem rozporządzeniem,“* a natomiast *żeby oznaczyć w ustawie wysokość tych opłat pieniężnych.*

2. Inny członek komisyi proponuje, ustanowić taxę od 1—5 złotych.

3. Trzeci wniosek radzi, pozostawić uregulowanie opłat pieniężnych za przyjęcie do związku gminnego wydziałowi gminnemu.

Do tego wniosku proponowano następujące *poprawki:*

a) Pozostawić samej gminie oznaczenie taxy, *ale żeby wysokość oznaczonej taxy zależała od przyzwolenia władzy.*

b) *Taxa powinna być oznaczona w miarę majątku gminy.*

c) *Taxę ma oznaczyć wydział gminny naprzód na pewny czas i przedłożyć władzy do przyzwolenia.*

d) *Gminie ma być wolno, ustanawiać taxę przyjęcia aż do 10 zł. we własnym zakresie działania, a nad tę kwotę za przyzwoleniem władzy.*

Poczem przyszły pod głosowanie następujące pytania:

I. Czy uregulowanie opłat pieniężnych za przyjęcie do związku gminnego ma być pozostawione osobnemu rozporządzeniu, czy też należy w ustawie oznaczyć maximum?

Większość głosów oświadcza się za oznaczeniem maximum w ustawie.

II. Czy majątek gminy ma służyć za skalę przy oznaczaniu tax przyjęcia?

Większość głosów odpowiada przecząco na to pytanie.

III. Czy najwyższa kwota ma być oznaczona na 5 zł. podług drugiego wniosku?

Większość oświadcza się przeciw temu.

IV. Czy należy wydziałowi gminnemu pozostawić prawo, oznaczać taxę aż do pewnej kwoty we własnym zakresie działania, a nad tę kwotę za przyzwoleniem władzy?

Większość głosów oświadcza się za przyjęciem takiego postanowienia do ustawy.

V. Aż do jakiej kwoty ma być upoważniony wydział gminny oznaczać we własnym zakresie działania taxę przyjęcia?

Większością głosów przyjęto kwotę 10 zł., podaną w poprawce *d)*.

Punkta *b)*, *c)*, *d)* i *e)* zaproponowanego §§. 88 przyjęła komisya *jednogłośnie*, tylko ze względu na powzięta już uchwałę posiedzenia naznaczyła na 10% dodatki do stałych podatków, jakie gmina może wotować we własnym zakresie działania.

§. 89. „Do kontrybuowania na potrzeby gminy są obowiązani:“

„1. Każdy członek gminy według stałego podatku od posiadło„ści domowej i gruntowej, od zarobku i innego dochodu w gminie.“

„2. Każdy inny mieszkaniec gminy w miarę stałego podatku „od zarobku albo dochodu w gminie.“

„3. Każdy, ktokolwiek przedsiębierze co w gminie podlegają„cego stałemu opodatkowaniu w miarę opłaty, jakiej podlega to „przedsiębierstwo.“

Punkta 1. i 2. przyjęto jednogłośnie.

Co do punktu 3. zgadza się komisya na wniosek jednego z swych członków, że do regulaminu gminnego należy przyjąć postanowienie §. 82. ustawy gminnej z kwietnia 1859, według którego niestałemu opodatkowaniu nie może podlegać ani produkcya, ani obrót handlowy, lecz tylko konsumcya w miejscu samem.

§. 90. „Urzędnicy i słudzy nadworni, tudzież wojskowi i ich „wdowy i sieroty nie mogą z swych z stosunków służbowych wy„pływających dochodów, pensyi, prowizyi, dodatków na wychowa„nie dzieci i darów łaski być pociągani do kontrybuowania na po„trzeby gminy.“

„Także i kongruy starowników dusz i publicznych nauczycieli „nie mogą być uszczuplane wydatkami gminnemi.“

Paragraf ten przyjęto jednogłośnie bez debaty.

§. 91. „Właściciel wcielonej do związku gminnego posiadło„ści dziedzica nie może być pociągany do większych opłat na po„trzeby gminy, niż są opłaty, jakie uiszcza najwyżej upodatkowany „z pomiędzy reszty członków gminy.“

Postanowienia tego paragrafu usprawiedliwia referent tem, że wielki posiadacz dóbr zwyczajnie mniej korzysta z zakładów gminnych niż każdy inny członek gminy, bo jego stosunki gospodarskie zniewalają go zaprowadzać na własny rachunek zakłady, które pozwalają mu obchodzić się bez korzystania z zakładów gminnych.

Jeden z członków komisyi zabiera następnie głos, podnosząc, że oznaczenie, jak wielcy posiadacze dóbr mają kontrybuować do ciężarów gminnych, tworzy jeden z najtrudniejszych punktów ustawy gminnej. Ponieważ jednak stanęła już zgoda, że należy sobie życzyć i popierać ile możności, by przyszło do połączenia, przeto mniema mowca, że nie wypada oznaczać ustawą, jaka ma być powinność kontrybuowania, bo stawałoby to na przeszkodzie połączeniu.

Połączenie takie da się najłatwiej osiągnąć, *jeżeli dobrowolnemu porozumieniu stron pozostawi się oznaczyć, ile wypadnie kontrybuować.* Mowca *wnosi* zatem uznać podobne dobrowolne porozumienie, zwłaszcza że znajdzie się wiele gmin, gdzie najwyżej upodatkowany mieszkaniec płaci daleko więcej podatku niż były dziedzic.

Wniosek ten popiera inny członek komisyi, poczytując za niesłuszne, by wielkiemu posiadaczowi dóbr w razie połączenia się

z gminą zastrzegać tyle korzyści, a obok tego zniżać tak niestosunkowo jego powinność kontrybuowania.

Trudno jest znaleźć pewny środek, by powinność tę oznaczyć, uwzględniając obostronne stosunki, a dobrowolne porozumienie zdaje się najprostszą i najpewniejszą drogą.

Za wnioskiem referenta a przeciw temu, by dobrowolnem porozumieniem oznaczać powinność kontrybuowania przemawia dwóch członków komisyi.

Zaproponowano w projekcie postanowienie nie stoi na przeszkodzie połączeniu wielkich posiadaczy dóbr z gminami, bo nie wyklucza wcale dobrowolnej ugody.

Wielki posiadacz dóbr nabywa jednak zaspokojenia, że w razie, gdyby nie przyszło do zgody, nie będzie kontrybuował więcej niż najwyżej upodatkowany w gminie.

Taki wymiar nie jest zresztą tak niesłuszny i niesprawiedliwy, jakby się zdawało w pierwszej chwili.

Pomijając wyższą inteligencyę wielkich posiadaczy dóbr, której korzyści w razie połączenia wypadają na dobro gminy, znajduje się jednak wiele zakładów gminnych, z których nie korzysta wielki posiadacz, to też nie powinien ponosić i wiele wydatków gminnych, jak np. opłaty za pastwiska i lasy gminne, za utrzymanie pastuchów i stróżów nocnych, za wszelkie oświetlenia i brukowanie miejsca.

Pozostawiając dobrowolnemu porozumieniu stron oznaczać powinność kontrybuowania, utrudniałoby się tylko tym sposobem przystąpienie wielkich posiadaczy.

Jeden z członków komisyi podaje *wniosek, by przedewszystkiem porozumieć się co do zasady, czy powinność kontrybuowania wielkiego posiadacza ma być oznaczona dobrowolną umową czy ustawą*? Mowca popiera zasadę referenta, by ustawą oznaczyć powinność kontrybuowania wielkiego posiadacza, bo w obec dzisiejszych stosunków niepodobnaby doprowadzić do dobrowolnego porozumienia.

Zważając jednak, że po ogłoszeniu niniejszej ustawy wielu byłych dziedziców pozwoli się wcielić do związku gminnego, to daleko korzystniejszem stanie się prawne postępowanie, niż próżnia, która nieprzewidziane może pociągnąć za sobą skutki.

Ze oznaczeniem powinności kontrybuowania w prawnem postanowieniu oświadcza się i inny członek komisyi dodaje jednak, że korzyści wyższej inteligencyi wielkiego posiadacza, lub w razie połączenia wypadają na dobro gminy, nie będą mogły bynajmniej podnieść materyalnego bytu gminy, jeżeli zarazem nie oznaczy się słusznej miary, jak dalece powinien kontrybuować wielki posiadacz na potrzeby gminy. Mowca mniema jednak, że przyjęta w projekcie miara jest zanadto nizka, i dlatego należałoby znacznie wyższą część nałożyć na wielkiego posiadacza.

Prezydujący przedkłada na to komisyi kwestyę do głosowania, *czy należy oznaczyć ustawą, czy pozostawić dobrowolnej umowie jak wcielony do związku gminnego były dziedzic ma kontrybuować do ciężarów gminnych*?

Większość oświadcza się za tem, by powinność kontrybuowania oznaczyć ustawą.

Jeden z członków komisyi podaje wniosek, by nim rozpoczną się dyskusye nad §. 91 rozstrzygnąć przedewszystkiem, *że wydatki, które obchodzą tylko interes pojedynczych klas członków gminy, mają ponosić te klasy same.* Mowca proponuje zatem przyjąć do projektu §. 74 ustawy gminnej z kwietnia 1859.

„Wydatki, które obchodzą tylko interes pojedynczych klas „członków gminy, mają ponosić te klasy same, i bez szczególnego „punktu prawnego nie można używać na to dochodów gminy, które „na takie wydatki nie są prawnie przeznaczone."

Inny członek komisyi popiera ten *wniosek*, dodaje jednak *poprawkę*, by postanowienie to rozciągnąć także na pojedyncze osoby, jak to przyjęto do §. 77 ułożonej w wiedeńskich komitetach ustawy gminnej.

Wniosek ten wraz z poprawką przyjmuje komisya większością głosów.

Debaty nad §. 91 odroczono do najbliższych obrad, a posiedzenie zamknęło się o godzinie 2½ po południu.

(Losowanie obligacyi. — Doniesienia z Pesztu.)

Wiedeń, 17. grudnia. Jego c. k. apostolska Mość raczył najłaskawiej mianować najwyższą uchwałą z dnia 4. grudnia b. r. Jego cesarzewiczowską Mość Mikołaja Cesarzewicza wielkiego Księcia i następcę rosyjskiego tronu pierwszym właścicielem liniowego pułku piechoty nr. 61 i rozporządzić, ażeby ten pułk nosił na przyszłość jego nazwisko, a Fml. Tomasz baron Zobel objął funkcye drugiego właściciela tego pułku piechoty.

— *Gazeta wiedeńska* zapowiada, że 2. stycznia 1860 roku nastąpi trzysta jedynaste z kolei losowanie dawnego długu państwa w przeznaczonym na to lokalu w domu bankowym. Zaraz potem będzie 11. losowanie seryi loteryjnej pożyczki z 1854 roku a po skończeniu 15. losowanie obligacyi pożyczki zaciągnionej w Anglii 1852 r. i losowanie obligacyi pożyczki zaciągniętej także w Anglii 1859 roku, oraz 9. losowanie seryi obligacyi pochodzących z wymiany obligacyi żelaznej kolei Medyolan-Monza-Como, 13. losowanie asygnacyi rentowych żelaznej kolei z Medyolanu do Como i 6. losowanie obligacyi 5procentowej pożyczki towarzystwa wiedeńsko-glognickiej kolei żelaznej z 1845 roku.

— *Gazeta wiedeńska* pisze: Otrzymaliśmy z Pesztu wiadomość, że dnia wczorajszego (16. grudnia) usiłowano mimo wydanego zakazu odprawić konwent górniczej superintendencyi ewanielicko-augsburskiego wyznania, który na ten dzień oznaczono, lecz z powodu zakazu późniejszego znowu odwołano.

A że kościoła nieodmykano, przeto członkowie — (było ich tylko 5ciu z 9 senioratów superintendencyi zastąpionych deputowanymi) zgromadzili się w ewanielickiem zabudowaniu szkolnem. Lecz jeszcze przed rozpoczęciem jakichkolwiek czynności wezwał ich jeden z urzędników policyjnych do rozejścia się do domu, i któremu to wezwaniu uczynili zadość niezwłocznie.

Po rozejściu się zgromadzenia zebrało się w towarzystwie tłumu ciekawych przed zabudowaniem szkolnem do 100 uczniów, którzy właśnie w miejskim kościele parafialnym obecni byli na „requiem" za wieszcza Kisfaludy.

Gdy powtórne wezwania do rozejścia nic nie pomagały, przeto przywołany wojskowo-policyjny patrol spędził tłumy z placu bez oporu, i przytrzymano przy tej sposobności i odprowadzono do dyrekcyi policyi jednego tylko ucznia, który komisarzowi z policyi stawiał się zuchwale. Cały tłum uczniów wrócił do zabudowania uniwersytetu, a gdy rektor odmówił ich prośbie o wstawienie się za uczniem przytrzymanym, tedy uczniowie ci zebrali się przed dyrekcyą policyi, gdzie za pośrednictwem deputacyi wybranej z grona swego upraszali o uwolnienie kolegi. Za osobistem wdaniem się w to dyrektora policyi rozeszli się uczniowie wkrótce bez wszczynania już dalszego niepokoju, i przywrócono w zupełności spokojność i porządek.

Otrzymaliśmy też następnie i tę wiadomość, że przytrzymanego ucznia wypuszczono po kilku godzinach na wolność.

Portugalia

Lizbona. Migueliści postanowili przystąpić także do wyborów, lecz głosować będą tylko na kandydatów należących do stronnictwa legitymistów.

Hiszpania.

(Przeszkody w komunikacyi morskiej. — Rekrutacya. — Doniesienia z teatru wojny.)

Według depeszy O'Donnell'a z obozu del Otero dnia 5. grudnia „nie ustały jeszcze deszcze i wichry, a morze tak jest wzburzone, że zachodzi wątpliwość, czy też paropływ wysłany zdoła przebyć cieśninę morską."

Okolnikiem ministra spraw wewnętrznych oznajmiono gubernatorom na prowincyi z Madrytu dnia 7. grudnia, że rząd Jej Mości Królowej uwłaczałby obowiązkowi swemu, gdyby dłużej nad konieczną potrzebę zwlekał zwołanie zaciągu 50.000 zbrojnych przyzwolonego ustawą z 2. listopada. Ministeryum wzywa więc gubernatorów prowincyonalnych, by w przeciągu czasu od 12. do 21. grudnia przystąpili do tej czynności.

— Madrycka depesza z dnia 9. grudnia donosi: „Jenerał Prim postąpił z armią aż o 2 mil pod Tetuan, ażeby zabezpieczyć gościniec wojskowy."

Zdaje się zatem, że korpus pod dowództwem jenerała Ros de Olano wyląduje w pobliżu Tetuanu, ażeby uderzyć równocześnie od strony lądowej i morskiej.

Depesza z Madrytu dnia 11go grudnia pisze: „Właśnie nadeszły wiadomości z widowni boju w Afryce, i datowane są z hiszpańskiego obozu del Otero z dnia 9go grudnia wieczorem: Dnia 9go rano uderzyli Maurowie z całą natarczywością na reduty Hiszpanów, zostali jednak odparci. Po tej klęsce wrócił nieprzyjaciel na dolinę, nad którą właśnie panuje ta reduta, i w sile 10.000 ludzi na nowo przypuścił atak. Drugi korpus Hiszpanów tworzący przednią straż odparł ten atak stanowczo. Ta druga potyczka przyprawiła Maurów o znaczne straty, oceniają je na 360 ludzi w poległych i 1000 rannych. Straty Hiszpanów wynoszą 40 ludzi w poległych i 310 w rannych, między tymi 30 oficerów."

Anglia.

(Przepisy karności na flocie. — Wzrost korpusu strzelców.)

Londyn, 14. grudnia. Admiralicya wydała rozporządzenie z dnia 10go b. m. względem zmiany systemu karności na flocie. Na wzór armii lądowej podzieleni będą marynarze i majtkowie na dwie klasy: do pierwszej zaliczeni zostaną ci wszyscy, których zachowanie się oznaczone będzie zapiskiem: „dobre." Żaden majtek lub żołnierz okrętowy należący do klasy pierwszej nie może być skazany na karę cielesną inaczej, jak tylko wyrokiem sądu wojennego. Przesadzenie do drugiej klasy podlega tym samym warunkom jak i w armii lądowej; do pierwszej klasy powrócić można dobrem sprawowaniem się przez dwanaście miesięcy. Co do tych, którzy należą do klasy drugiej, tedy poddani być mogą karze chłosty bez poprzedniczego śledztwa sądu wojennego za ośm następnych przekroczeń: 1) za buntowniczy postępek, lub zuchwałe i niespokojne zachowanie się; 2) za zbiegostwo; 3) za powtórne opilstwo; 4) za przemycanie trunków na pokład okrętów; 5) za kradzież; 6) za częsty brak posłuszeństwa rozkazom wydanym; 7) za opuszczenie stanowiska podczas służby; 8) za wszeteczność. — W razie buntu jawnego utraca to rozporządzenie swą ważność.

— Liczba w korpusie strzelców powiększa się z każdym tygodniem, a rząd przykłada się ze swej strony, dostarczając im strzelb doskonałych. Pomału wchodzi także większa harmon

w uniform, a szara kurtka ze spodniami tego samego koloru i zielonemi wyłogami upowszechnia się coraz bardziej. Co do Irlandyi kwestya względem uzbrojenia wytoczy się zapewne w parlamencie i wywoła może tem żwawsze debaty, że Irlandowie i różne ich organa w prasie sami są w tej mierze różnego zdania. Niektóre miasta i hrabstwa chcą najprzód podać petycyę do wicekróla lorda Carlisle, aby im pozwolono utworzyć korpus ochotników. Lecz jemu w tem są związane ręce, bo uzbrojenie Irlandyi zależy od odwołania istniejącego aktu parlamentowego; a są tacy, co nie upatrują wiele bezpieczeństwa dla kraju w uorganizowaniu ochotników w Irlandyi.

Już jest gotowa pierwsza, długa podmorska komunikacya telegraficzna; komunikacyą tą połączono Tasmanię, (dawniejszy kraj Van Diemen) z stałym lądem Australii. Użyta na to lina ma 120 mil długości, i pełni doskonałą posługę. Zresztą obrót handlowy między oboma krajami wynosił już w przeszłym roku więcej niż milion funtów szterlingów.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Domagania się zastępstwa Szwajcaryi.)

Paryż, 14. grudnia. W swojej nieustającej troskliwości o dobro klasy wyrobniczej przyzwołił Cesarz miastu Lille 100.000 franków na urządzenie pomieszkań dla klasy roboczej.

— Powołani do Paryża na konferencyę marszałkowie zdawać mają raport ze spraw w poruczonych sobie departamentach, przedłożyć listę wojskowych, którzy na odznaczenie zasłużyli. Konferencya odbywać się będzie pod prezydencyą ministra wojny.

— *Toulonais* pisze: Odeszły do Chin z wojskiem okręta „Jura“, „Entreprenante“, „Nievre“, „Calvados“, „Loire“, „Garonne“, „Rhin“ oraz parowe fregaty „Magellan“, „Mogador“, „Vauban“ i „Eldorado“, parowa korweta „Gomer“ i transportowy okręt „Isere“.

— *Constitutionnel* rozpisuje się o kwestyi poruszonej jednym z helweckich memoryałów względem stosunków między Szwajcaryą a Sabaudyą. Szwajcarya żąda przypuszczenia do zapowiedzianego paryskiego kongresu, ażeby stanąć w zastępstwie praw zapewnionych dla terytoryum Chablais i Faucigny traktatami z 1815 roku. *Constitutionnel* utrzymuje, że te prawa powszechnie są znane i niezaprzeczone; zatem nie można widzieć potrzeby zastępstwa Szwajcaryi na kongresie. Federacyjny rząd pragnie zapewne dlatego wytoczyć tę sprawę na kongresie, ażeby podnieść, że w razie gdyby Sabaudya przeszła pod inne panowanie także i Szwajcarya ma prawo wyrzec swoje zdanie. Takie zdanie może być spowodowane pewnemi pogłoskami o zamierzonem odstąpieniu Sabaudyi do Francyi, czego *Constitutionnel* nie przypuszcza. Co do wniosku Szwajcaryi zapewne rozstrzygać będą główne mocarstwa.

Belgia.

(Poseł perski.)

Bruxela, 12go grudnia. Perski poseł, Hussan Ali Khan, miał zaszczt przyjmowany być na uroczystej audyencyi u Króla, i wręczył własnoręczny list swego monarchy i niebieską wielką wstęgę orderu słońca, który bywa nadawany tylko książętom panującym.

Szwajcarya.

(Sprawa ograniczenia dyecezyi lombardzkiej.)

Pełnomocnik rzymskiej stolicy wręczył związkowej radzie odpowiedź względem wyłączenia Tesinu i niektórych gmin z kantonu gryzońskiego z dyecezyi lombardzkiej. Jak opiewa odpowiedź, nie wiadomo, gdyż *Bund* jej nieogłasza.

Włochy.

(Familia panująca sardyńska. — Centralna administracya celna.)

Turyn, 10. grudnia. O królewskiej familii podają niektóre dzienniki następujące data: „Król sam, liczy 39 lat; ma pięcioro dzieci, trzech synów: Humbert najstarszy liczy lat 15, Amadeusz 14, i Odo słabowity lat 13. Córki: starsza, Klotylda jest już zaślubiona z księciem Napoleonem, druga Marya Pia dochodzi lat 12. Pozostałe po księciu dwoje dzieci liczą dopiero po 8 i 5 lat; jednemu z nich przysądzają koronę włoską. Prócz pomienionych, należy jeszcze do sabaudzkiej familii książę Eugeniusz Carignan.

— Turyński *Espero* donosi, że deputowani zgromadzeni w Florencyi dla zjednoczenia celnych linii środkowych Włoch z celnemi liniami sardyńsko-lombardzkiego królestwa, ukończyli już swoje prace i czekają jeszcze tylko na potwierdzenie. Od dnia 1. stycznia 1860 roku istnieć będzie zatem jedna tylko centralna administracya celna w Turynie, która co miesiąca ogłaszać będzie kwotę, jaka na każdą prowincyę z osobna przypada.

Niemce.

(Czynności sejmu związkowego. — Zamknięcie sesyi luxemburskich.)

O posiedzeniu niemieckiego sejmu związkowego dnia 10. b. m. ogłoszono już sprawozdanie urzędowe. Obradowano nad sprawami wojskowemi. Wydział w sprawie konstytucyi elektoratu heskiego pozostawił to zgromadzeniu do dalszego rozrządzenia, by spowodować wydział mianowany dnia 23. sierpnia 1851 do udziału w przyszłych obradach w tej mierze dla dokładniejszego rozpoznania rzeczy; zaproponował też przy tem, by w razie potrzebnym wydział powiększono wyborem osobnym. Zgromadzenie związkowe oświadczyło się za tą drugą propozycyą i przystąpiło do wyboru czterech członków dla powiększenia rzeczonego wydziału.

Luxemburg. Jak wiadomo, zamknął izbę minister państwa, lecz potąd jeszcze niewiadomo, jakie mogą być następności tego przesilenia. Większość chcąc okazać swoją powolność, odstąpiła od pierwotnego wniosku swego, miasto wyborów bezpośrednich proponować taki system, według którego izbę wybieranoby na połowę bezpośrednio, a na połowę pośrednio. Jestto niemal taki sam system, który wprowadzono rozporządzeniem wyborczem z r. 1857, lecz który wkrótce zmieniono. Rząd jednak oświadczył się i przeciw temu wnioskowi, który niemniej i Prawa odrzuciła. Mimo to wotowała Lewa swoją ustawę, i zachodzi jeszcze tylko pytanie, czyli ta ustawa otrzyma potwierdzenie królewskie. Ustawa o prasie, którą dopiero ostatniemi dniami przedłożono, odroczona została do sesyi najbliższej. Dnia 6. b. m. interpelował p. J. Metz ministeryum względem instrukcyi dla posłów przy sejmie związkowym w sprawie heskiej. Minister państwa wzbraniał się jednak od wszelkiego w tej mierze wyjaśnienia dlatego, że sprawa ta pozostaje jeszcze w toku.

Turcya.

(Prośba o inwestyturę Beja Tunetu. — Zakonnicy na górze Synaj.)

Według doniesień *Journal de Constantinople* przyjmował wielki wezyr dnia 4. b. m. Haj-red-din Baszę, dyrektora arsenałów w Tunecie, i otrzymał z rąk jego pismo (masbatta) dla Sułtana, w którym nowy gubernator tunetański, Sydi-Sadyk, uprasza zwierzchnika swego o inwestyturę.

— Zakonnicy na górze Synaj wybrali po zgonie swego patryarchy nowego arcybiskupa, i upraszali o potwierdzenie tego wyboru tak u Porty wysokiej, jak i u patryarchy jerozolimskiego. A że patryarcha ten odmówił potwierdzenia, przeto Porta niechcąc nadwerężać praw przysłużających zakonnikom rzeczonym i wdawać się w kwestye religijne, postanowiła całą tę sprawę przesłać na wolne zgromadzenie synodu św., by ją w obecności i innych patryarchów załatwiono. Dziennik *Byzantin* wychodzący w Konstantynopolu, zawiera sprawozdanie o tych zgromadzeniach i oświadcza, że po należytem rozpoznaniu przyznano słuszność zakonnikom z góry Synaj, a zatem i prawność ich wyboru.

Azya.

(Poseł angielski w Persyi.)

Listy z Tabrydy donoszą pod dniem 2. listopada, że temi dniami przybył angielski poseł przy perskim dworze sir Henry Rawlinson z swoją świtą, oraz że deputowani Szacha powitali go z wielką uroczystością.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wenecya, 15. grudnia. Namiestnik hrabia Bissingen odjechał wczoraj do Peschiera.

Londyn, 16. grudnia. Dzisiejsza *Times* donosi, że Anglia postanowiła niestawić więcej oporu projektowi kanału suezkiego. — Francya nabyła port u wybrzeża Abysynii, i wkrótce zjedzie tam francuski okręt wojenny dla zajęcia go w posiadanie.

Londyn, 17. grudnia. Na wczorajszą wiadomość dziennika *Times* powiada *Morning Post*: „Zezwolenie na budowlę kanału suezkiego wiodłoby pośrednio do odłączenia Egiptu od Turcyi.“

Genua, 13. grudnia. Wczoraj wszczął się pożar w tutejszym dawnym pałacu książęcym, i przytłumiono go dopiero w kilka godzin.

Madryt, 16. grudnia. Wczoraj uderzyło 15.000 Maurów na szańce nasze z lewej strony. Jenerał Ros obsaczył ich prawe skrzydło i odparł nieprzyjaciela bagnetem. Nasza artylerya przyprawiła go o znaczne straty. Wojska królewskie odznaczyły się wielką odwagą; jenerałowie Gasset i Garcia okryli się sławą. Kawalerya nieprzyjacielska, która po raz pierwszy się ukazała, poniosła znaczną klęskę. Marokanie stracili 1500 ludzi; my mieliśmy 30 poległych i 126 ranionych.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 17. i 18. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	‴ 321.41	— 6.0°	89.3	zachodni sł.	pochmurno
2. god. po poł.	321 34	— 3.0°	82.9	połud.-zach.	„
10. god. wiecz.	323 27	— 4.3°	87.3	zachodni „	„
7. god. zrana	‴ 324 69	— 4 6°	90 8	zachodni sł.	pochmurno
2. god. po poł.	325 70	— 3.8°	87.8	połud.-zach. „	jasno
10. god. wiecz.	325.10	— 5.8°	86.2	zachodni „	pochmurno

Wnocy śnieg 40‴.

TEATR.

Dziś opera niemiecka: „**Rigoletto.**“
Jutro na scenie polskiej: „**Flaker**“, dramat w 6 aktach.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 19. grudnia.

Hotel rosyjski: PP. Gierowski J., z Hermanowiec. — Jabłonowski A., z Rawy.

Hotel europejski: Starzyński Boj., z Derewni. — Rubczyński Maurycy, z Uherzec. — Baroni Jan z Słowity — Komar Adolf, z Rosyi.

Hotel krakowski: Zwolski Jul., z Bryńca górnego. — Torosiewicz Baz., c. k. kom. obw., z Trembowli.

Zajazd podolski nr. $509^{3}/_{4}$: Chodziński Ig., z Korczyna.

Do domu zajezdnego nr. $176^{2}/_{4}$: Jasiński A., c. k. podporucz., z Przemyśla.

Do domu prywatnego nr. $421^{1}/_{4}$: Chołodecki Wład., z Kujdynowiec.

Do domu prywatnego nr. $616^{2}/_{4}$: Brückner Piotr, burm., z Brzeżan.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 19. grudnia.

PP. Hr. Potocki Nik., c. k. podporucz., do Stanisławowa. — Łodyński St., do Milatyna. — Münter Herm., do Krakowa. — Witkowski Tad., do Sorok. — Ośmiałowski Szym., do Janczyna.

Kurs lwowski.

Dnia 19. grudnia.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	75	5	79
Dukat cesarski	„ „	5	79	5	85
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	91	10	6
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	90	1	93
Talar pruski	„ „	1	85	1	87
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	82	53	83	17
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	73	98	74	73
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	80	38	81	38

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 19. grudnia

		zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	wal. austr.	82	50
„ przedał „ „ 100 po		—	—
„ dawał „ „ 100		—	—
„ żądał „ „ 100		83	—
Wartość kupona od 100 złr.		1	96

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 19 grudnia

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 81.50 Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. Metaliki po 5% za 100 zł. 74 25; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. — —. po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.—, —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 909.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 217.30; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiace: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 105.75. Berlin za 100 talarów —.— Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich — —. Londyn za 10 funtów szterl. 122 90. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —. . Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.81, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 17. grudnia.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	70.—	70.25
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	81.60	81 80
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	— —
Metaliki po 5% za 100 zł.	74.50	74 60
dtto. „ 4½% za 100 zł.	65.75	66.—
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	365.—	370.—
„ 1839 „ 100 „	123.75	124.25
„ 1854 „ 100 „	115.75	116 —
Renty Como po 42 lir. austr.	17.25	17.50

B. Krajów koronnych

Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi	91.50	92.—
Węgier	75.50	75.75
Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	74.—	74.50
Galicyi	74 50	75.—
Bukowiny	72.50	73 —
Siedmiogrodu	73.25	73.75
innych krajów koronnych	86.—	94.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	908.—	910.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	217.20	217.40
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	588.—	590.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1984	1986
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	278 20	278 50
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	177 50	178.—
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	141 50	142.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Południ.-Lomb.-weneckiej i centralno-wołoskiej kolei po 200 zł. w. a. z 80 zł. (40%) wpłaty, nowe	160.—	161 —
Kolei Grac-Koflach i towarzystwa górniczego po 200 zł. w. a.	112.—	116.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	454.—	457.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	230.—	235.—
Wiedeńskiego towarzystwa akcyonaryuszów młyna parowego po 500 zł. w. a.	345.—	350.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	101.—	102.—
	10 „ „ 5% „ 100 „	97.50	98.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	94.—	94.50
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesiecy 5% za 100 zł.	100. —	—.—
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	90.—	90.50

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	105.25	105.50
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	104.25	104.50
Esterhazego 40 zł. m. k.	—.—	— —
Salma 40 „ „	40.50	41.—
Palfiego 40 „ „	38.25	38.50
Clarego 40 „ „	37.50	38.—
St. Genois 40 „ „	38.50	38.75
Windischgrätza 20 „ „	23.50	24.—
Waldsteina 20 „ „	27.50	28 —
Keglevicha 10 „ „	16.25	15.75

Na 3 miesiace.

	pien.	listy
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 3½%	105.75	106.—
Frankfurt n. M., za 100 zł. południ.-niemieckiej waluty 3	105.75	106.—
Hamburg za 100 marko banko 2½%	93.10	93.20
Londyn za 100 funtów szterl. 2½%	123.—	123 25
Paryż, za 100 franków 3½%	49.—	49.10

Kurs złota.

	pien.		towar.	
Dukaty ces. mennicze	5 zł.	79 cen.	5 zł.	80 cen.
Korona	16 „	85 „	16 „	85 „
Napoleondor	9 „	83 „	9 „	85 „
Rosyjski imperyał	10 „	3 „	10 „	5 „

KRONIKA.

(Przestępstwa targowe.) Urząd targowy królewskiego miasta Lwowa skazał w czasie od dnia 1. do 15. grudnia 1859 r. następujące partye po części na kary pieniężne a po części na areszt i skonfiskowanie podejrzanych przedmiotów, jako to: 1) za handel bez upoważnienia 3 partye, 2) za znieważenie święta 1 par., 3) za rozpuszczanie mleka wodą 1 par., 4) za przedaż nadpsutych jaj 2 par., 5) za przestępstwo przepisów targowych 1 par., 6) za przestępstwo przepisów cymentowanych 12 par., 7) za podkupywanie 3 partye.

(Wznowienie igrzysk olimpijskich w Grecyi.) W Atenach odbyły się dnia 27. listopada na wzór igrzysk olimpijskich nowo zaprowadzone ćwiczenia gymnastyczne. Widzów było przeszło 20.000, a igrzyska odbyły się na placu Ludwika w pobliżu gościńca pyrejskiego, i składały się z biegu pojedyńczego i zwrotnego, tudzież z siedmiokrotnego biegu okrężnego, z ciskania krążków ołowianych (discus) tak w górę, jak i na odległość prostą, ze skakania zwyczajnego, z przeskakiwania rowów, ze skoków wykonanych w górę za pomocą przedmiotów elastycznych, z balansowania, tudzież z ciskania do celu i z łażenia na drzewa.

Zwycięzcę w któremkolwiek igrzysku uwieńczono rószczką oliwną, i w miarę przełomania większych lub mniejszych trudności nadgradzano 50—100 i 280 drachmami, i którą to nagrodę otrzymywał uwieńczony z rąk samego Króla zaraz po wydanym wyroku przez sędziów przynależnych. Najwyższą nagrodę przysądzano każdą razą temu, który w siedmiokrotnym biegu okrężnym pierwszy stanął u mety; nazwisko jego i miejsce urodzenia obwołano głośno i w obec całego zgromadzenia. Zapaśnicy zebrali się ze wszystkich prowincyi kraju, a głównie byli to uczniowie, wojskowi i majtkowie.

Igrzyska te trwały od godziny 1 z południa do godziny 4 po południu, poczem woźny obwołał dawne wezwanie greckie: Ludu, idź do domu. Dla łatwiejszego odróżnienia ubrani byli wszyscy zapaśnicy w bluzy kolorowe, na głowę nie kładli żadnego nakrycia, i tylko skroń mieli przewiązaną lekką przepaską dla podtrzymywania włosów. Wszyscy mieszkańce wzięli szczery udział w tych zabawach, i zachęcali waleczników blizkich zwycięztwa głośnemi okrzykami i oklaskami, by wytrwali do końca i usiłowania swoje podwoili.

Król i Królowa przypatrywali się igrzyskom tym do końca, i wyrazili zwycięzcy radość swoją i szczery współudział. Niektóre niedogodności nie powtórzą się już przyszłą razą — roku 1863 — a igrzyska będą uszlachetnione i lepiej urządzone. Bluzy też zdają się być bardzo niestosowne.

Również i miejsce widowni nieodpowiada zamiarowi; amfiteater jest za mały dla tylu widzów, z których część większa stojąc na zrównanem i nigdzie niepodniesionem miejscu nic prawie z igrzysk tych nie widziała. Zwierzchności uznały też natychmiast tę niedogodność, i postanowiły na przyszłość, że igrzyska i zabawy te odbędą się w dawnem stadyum, którego ławy do siedzenia mogą być urządzone z wszelką wygodą dla widzów.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.